

Sygn. akt VIII U 1529/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st. sekr. sądowy Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2014 r. w Gdańsku

sprawy **A. S.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 31 lipca 2013 r. nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje ubezpieczonemu A. S. prawo do emerytury pomostowej od dnia 20 maja 2012 roku.

/na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1529/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31.07.2013 roku organ rentowy odmówił A. S. prawa do emerytury pomostowej z uwagi na brak udowodnienia 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Organ rentowy nie uznał odwołującemu jako pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 01.03.1974 do 15.07.1982r. w (...) S.A. jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, ponieważ przedłożone świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 10.04.2002r. nie zawiera określenia charakteru pracy. Na podstawie niniejszego dokumentu nie można stwierdzić, jakie prace ubezpieczony wykonywał na stanowisku brakarza.

Wnioskodawca R. K. wniósł odwołanie od powyższej decyzji domagając się jej zmiany i uznania okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach. W uzasadnieniu wskazał, że w świadectwie pracy z dnia 10.04.2002 r. wystawionym przez Stocznnię (...) wpisano, że A. S. w okresie od 01.03.1974 r. do 15.07.1982 r. pracował jako brakarz. Podano też, iż praca ta ujęta jest w Wykazie A Dział XIV poz. 24 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 (Dz.U. Nr 8, poz.43). Zgodnie z przywołanym wykazem poz. 24 obejmuje „kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno- techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie". Nadto, brakarz, zgodnie ze Słownikiem języka polskiego —jest to „pracownik kontroli technicznej w zakładzie produkcyjnym oceniający jakość gotowych wyrobów". Skoro ZUS uznał

skarżącemu okres pracy wykonywany od 01.02.2005 r. do 18.12.2008 r. na stanowisku kontrolera jakości, brak jest podstaw do stwierdzenia, że stanowisko „brakarza” nie zawiera charakteru pracy.

W odpowiedzi na odwołanie, pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniósł o jego oddalenie, powołując się na argumenty zawarte w zaskarżonej decyzji.

Pozwany w piśmie z dnia 20.12.2013 r. w związku z załączeniem przez ubezpieczonego do akt sprawy dokumentów z dnia 08.10.2013 r. uznał sporny okres jako okres pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony, urodzony dnia (...), w dniu 20.04.2012 r. wniósł do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę pomostową.

Ubezpieczony nie pozostaje w stosunku pracy. W toku postępowania przed ZUS ubezpieczony udowodnił 32 lata, 1 miesiąc i 28 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Ubezpieczony przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

Zaskarżoną w sprawie decyzją z dnia 31.07.2013 roku ZUS odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury pomostowej albowiem nie udokumentował on wymaganego 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach , a jedynie 11 lat, 10 miesięcy i 13 dni.

Okoliczności bezsporne, vide : akta ZUS plik III – wniosek – k. 1 – 2, karta przebiegu zatrudnienia – k. 68, decyzja ZUS – k. 70.

Ubezpieczony w okresie od 04.05.1994 r. do 31.03.2002 r. był zatrudniony w Stoczni (...) S.A. w G. na stanowiskach : malarz konserwator, specjalista ds. remontu statków, kontroler jakości, starszy inspektor kontroli jakości.

Ubezpieczony w spornym okresie od 01.03.1974 r. do 15.07.1982 r. wykonywał prace brakarza, tj.: przy kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru inżynieryjno- technicznego na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W powyższym okresie praca ubezpieczonego polegała na kontroli jakości prac wykonywanych w szczególnych warunkach przez malarzy na statkach. Ubezpieczony kontrolował prace malarskie elementów wyposażenia w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki). Ubezpieczony , jak i malarze narażeni byli na szkodliwy wpływ toksycznych substancji , jakie zawierały farby, rozpuszczalniki, lakiery.

Dowód : świadectwo pracy z dn.09.04.2002 r.- k.7 plik III akt ubezp., świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dn. 10.02.2002 r. –k. 4 plik III akt ubezp., świadectwo pracy w szczególnych warunkach z dnia 08.10.2013 r. i pismo pracodawcy – k.23 akt sprawy, dokumenty w aktach osobowych – k. 35akt sprawy , zeznania ubezpieczonego – k. 43-44 akt sprawy,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w aktach niniejszej sprawy, której prawdziwość i rzetelność nie była przez żadną ze stron kwestionowana. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Podstawę ustaleń stanu faktycznego stanowiły także zeznania ubezpieczonego jako korespondujące z pozostałym zgromadzonym w aktach sprawy materiałem dowodowym, i tym samym zasługujące na wiarę.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie A. S. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2008 r., Nr 237, poz. 1656 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5 – 12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2)ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3)osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4)ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5 – 9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5)przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6)po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7)nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Stosownie do dyspozycji art. 32 ust. 1 cytowanej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27. Dla uzyskania uprawnień do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym wymagane jest osiągnięcie wskazanego w przepisach wykonawczych wieku, a także przepracowanie określonej ilości lat w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

Aktem wykonawczym, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z FUS, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1)osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z przepisem § 2 ust 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym te okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z utartą praktyką i ugruntowanym orzecznictwem w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Wskazać należy, że w wykazie A - prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego - stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w dziale XIV (Prace różne) pod pozycją nr 24 wymienione są prace przy kontroli jakości produkcji i usług oraz dozoru inżyniersko-technicznego na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

W rozpoznawanej sprawie, bezspornym jest, iż ubezpieczony ukończył 60 lat, udokumentował okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze powyżej 25 lat oraz nie pozostawał w stosunku pracy; jak również przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS; Ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Pozwany w decyzji błędnie wskazał, że w sprawie ma zastosowanie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych z uwagi na fakt, iż zdaniem pozwanego ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 w/wym. ustawy. Nie ulega wątpliwości na podstawie akt sprawy, że ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. (tj.: w okresie od 02.01.2012 r. do 31.03.2012 r.) wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, wymienione w załączniku nr 1 w/wym. ustawy poz.29 - Prace bezpośrednio przy malowaniu, nitowaniu lub montowaniu elementów wyposażenia w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.). Powyższy okres pozwany zaliczył do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Przedmiotem sporu pozostawało zatem jedynie ustalenie, czy za zatrudnienie w szczególnych warunkach może zostać uznany okres jego zatrudnienia od 01.03.1974 r. do 15.07.1982 r. w (...)S.A.

Należy podkreślić, że prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach przysługuje wówczas, gdy ubiegający się o prawo wykonywał faktycznie prace w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku. Decydujące znaczenie ma zatem charakter i wymiar wykonywanej pracy, a nie przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy w szczególnych warunkach, ze wskazaniem nazwy stanowiska pracy określonej w wykazie prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego. Jak zauważył Sąd Najwyższy - określanie dla celów emerytalnych stanowisk pracy jako „pracy wykonywanej w szczególnych warunkach” w rozumieniu wykazów stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie należy do kompetencji pracodawcy (vide: wyrok z dnia 22 czerwca 2005r., sygn. akt I UK 351/04, OSNP 2006/5-6/90). Trzeba w tym miejscu podkreślić, iż okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być w postępowaniu przed Sądem ustalane wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Sąd zważył, że fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w szczególnych warunkach w spornym okresie odpowiadającej charakterem i zakresem pracy wskazanej w wykazie A, w dziale XIV pod poz. 24 załącznika do przywołanego wyżej Rozporządzenia został potwierdzony w toku przeprowadzonego postępowania dowodowego.

Niewątpliwie wynikał on z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego i aktach osobowych, w szczególności świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 08.10.2013 r. oraz pisma pracodawcy z tej samej daty, potwierdzających fakt wykonywania przez ubezpieczonego tego rodzaju prac, których autentyczności i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron, a Sąd z urzędu nie znalazł podstaw do odebrania im przymiotu wiarygodności.

Znamiennym jest, że pozwany w piśmie z dnia 20.12.2013 r. uznał przedmiotowy okres jako okres pracy w szczególnych warunkach.

Sąd rozpoznając spór oparł się również na zeznaniach ubezpieczonego, który potwierdził, że przez cały okres swojej pracy na terenie (...), niezależnie od zmieniających się pracodawców, początkowo wykonywał prace malarskie na statkach, a potem – w spornym okresie również – pracował jako kontroler jakości prac malarskich elementów wyposażenia w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki). Treść zeznań znajduje odzwierciedlenie w zgromadzonej dokumentacji, w szczególności świadectwie pracy w szczególnych warunkach i dokumentach w aktach osobowych.

Nadto, należy zgodzić się z ubezpieczonym, że stanowisko brakarza odpowiada znaczeniowo stanowisku pracownika kontroli technicznej w zakładzie produkcyjnym oceniający jakość gotowych wyrobów. Skoro ZUS uznał skarżącemu okres pracy wykonywany od 01.02.2005 r. do 18.12.2008 r. na stanowisku kontrolera jakości, brak jest podstaw do stwierdzenia, że stanowisko „brakarza” nie niesie informacji o charakterze pracy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd doszedł do wniosku, iż ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki dla nabycia emerytury pomostowej i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz cytowanych wyżej przepisów, w wyroku zmienił zaskarżoną decyzję ZUS i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury pomostowej począwszy od 20.05.2012 r., tj.: od dnia ukończenia 60 roku życia.

SSO Elżbieta Trybulec-Czernek